O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● E-mail: xalksuzi@uzpak.uz ● 2004 йил 4 август № 160 (3435) Чоршанба

Нукус шаҳри: кеча, бугун, эртага

Ўн уч йилдирки, мустақилликнинг ҳаётбахш ҳавосидан кўкрагини тўлдириб нафас олаётган азиз ва азим юрт, жонажон Ўзбекистонимизнинг узвий бўлаги — Қорақалпоғистон Республикасининг бош кенти Нукуснинг ўтмиши, бугунги куни ва истиқболида қорақалпоқ халқининг тақдири кўзгуда жилолангандек акс этиб турибди.

МУСТАҚИЛЛИК НУРИДАН БАҲРА ОЛГАН КЕНТ

«Ўз элим бу, ўз қалъам!»

Истиқлолдан кейин Нукус шаҳрининг қутлуғ тўйи икки марта ўтказилди. Айниқса, муҳтарам Президентимиз Ислом Каримовнинг навқирон шаҳарнинг 70 йиллигига бағишланган тантанали маросимда айтган қуйидаги сўзлари ҳар бир қорақалпоғистонликнинг, ҳар бир нукусликнинг қалбидан чуқур ўрин олди: «Бугунги унутилмас лаҳзаларда сиз, азизларнинг очиқ чеҳрангизга боқиб, аввал ҳам айтган бир фикримни яна такрорламоқчиман: ўзимни нафақат ўзбек, балки қорақалпоқ халқининг ҳам фарзанди, деб ҳисоблаш менга доим куч-қувват ва қанот бағишлайди.

Шунинг учун мен ушбу гўзал оқшомда катта қувонч ва ифтихор билан:

— Ўз элим — қорақалпоғим омон бўлсин, ўз қалъам — Нукусим дунё тургунча турсин, дейман».

Нукусликлар 1989 йил ёзини, Ислом Абдуғаниевич Каримов Ўзбекистон Республикаси раҳбарлигига киришган куннинг эртасига Нукусга ва Мўйноққа учиб келганини худди кечагидек чуқур миннатдорчилик билан эслайдилар. Зеро, Шўролар салтанати нукусликларга лоақал ичимлик суви муаммосини ечиб беролмаган, собиқ Сиёсий Бюронинг нуфузли аъзоларидан бири киндик қони Қорақалпоғистон заминида тўкилганини аллақачон унутган, машҳур ибора билан айтганда, «непомнящий»га айланган эди. Ўша куниёқ «Туямўйин-Нукус» ичимлик суви қувури билан боғлиқ ишлар жадаллашиб кетди. Шаҳарликлар ишга бир-бир ярим соат кечикиб боришарди. Қисқа муддатда Нукусда троллейбус қатнови йўлга қўйилди. Шаҳарнинг 70 йиллиги арафасида троллейбус йўналиши «Қизкетган» йўлдош шаҳарчасига ҳам етиб борди.

Президент Ислом Каримов биринчи ташрифи чоғида Нукусда туриб: «Инсонларга ғамхўрликни чақалоқлардан бошлайлик,отахон ва онахонларнинг ҳурматини жойига қўяйлик!» — дедилар. Тез орада шаҳарда Ўзбекистон акушерлик ва гинекология илмий-тадқиқот инстутининг филиали қад ростлади. Бу муассасанинг жонкуяр шифокори Онесия Саитова мамлакатимизда биринчилардан бўлиб Ўзбекистон Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди.

Бугун Нукуснинг қиёфаси ҳар қачонгидан гўзаллашган. Марказий майдон, аэропорт, Бердақ номидаги театр қайта таъмирланди. Бир қанча янги академик лицейлар, касб-ҳунар коллежлари фойдаланишга топширилди. Жорий йилнинг 6 ойида Нукус саноат корхоналарида 9,1 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. 14 та қўшма корхона 1660600 АҚШ доллари миқдорида маҳсулотни экспорт қилди. Кичик ва ўрта бизнес ривожланмоқда. Шаҳар истиқлол йўлидан дадил одимламоқда!

Орамиздаги одамлар

— Мен ҳаётимни истиқлолгача ва истиқлолдан кейинги даврга бўлишга ўрганиб қолганман, — дейди Ўзбекистон Қаҳрамони Алланиёз оға Ўтениёзов биз билан суҳбатда. — Ўша замонда бир мактабда мен билан учрашув ўтказмоқчи бўлишганида, «юқори»нинг рухсати керак, деб таъбимни хира қилишган. Ҳамқишлоқларим менинг номзодимни депутатликка кўрсатишганида, усталик билан рўйхатдан «ўчириб» ташлашган.

Мен қирқ йил мобайнида «Ярим гектар ерим бўлса-ю, боғ яратсам» деган армон билан яшаган эдим. Очиғи, яхши ниятим ярим моллигича қолиб кетадими, деган хавотирда эдим.

(Давоми 3-бетда).

Терроризмга қарши ҳаракатларни жипслаштириш керак

Ўзбекистонда амалга оширилган террорчилик хуружи халқаро жамоатчилик қаҳрини уйғотди. Кўплаб мамлакатлардан келаётган мактубларда Ўзбекистон халқига, тинчлик ва барқарорликка қарши қаратилган жиноий ҳаракатлар кескин қораланмоқда.

— "Мазкур зўравонлик муносабати билан Исроил ҳукумати номидан Ўзбекистон ҳукумати ва халқига билдираётган чуқур ҳамдардлигимни қабул қилгайсиз, — дейди Исроил Бош вазирининг ўринбосари, ташқи ишлар вазири С.Шаломов. — Қурбон бўлганларнинг оилаларига таъзиямни, яраланганларга эса тезроқ соғайиб кетиш тилагимни етказишингизни сўрайман.

Исроил нафақат бевосита нишонларга, балки Ўзбекистонга зарар етказиш ва бутун жаҳондаги нормал ижтимоий вазиятга қарши қаратилган ушбу террор хуружини кескин қоралайди.

Жаҳон давлатлари ушбу глобал душманга қарши бирлашишлари керак. Террордан сиёсий мақсадларига эришиш йўлида фойдаланаётган кимсаларнинг уринишларини бартараф қилиш учун барча жабҳалардаги саъй-ҳаракатларни жипслаштирмоқ даркор".

Бельгия ташқи ишлар вазири К.Де Гюхт ҳам ўз баёнотида Тошкентда содир этилган террорчилик ҳаракатларини қатъий қоралаган. У қурбон бўлганлар оилаларининг барча аъзолари, Ўзбекистон ҳукумати ҳамда республикамиздаги Исроил ва АҚШ дипломатик ваколатхоналарига чуқур ҳамдардлик билдирди.

Ўзбекистонда террорчилар томонидан содир этилган янги хуруж ҳақидаги хабарни ГФР ижтимоий-сиёсий доиралари вакиллари қоралаш руҳида қабул қилишди.

"Тошкентдаги портлашлар халқаро терроризмнинг асл башарасини очиб ташлади. Шу боис бугун барча мамлакатларнинг унга қарши саъй-ҳаракатларини мувофиқлаштириш керак, — дейди Немис археология институти вице-президенти, профессор Д.Хуфф. — Ўзбекистон нафақат буюк маданият мамлакати, балки "Авесто" ватани ҳамдир ва у уч минг йиллик цивилизацияга эга. Бу ерда зўравонликни тан олмайдиган халқ яшайди. Ўзбек халқи ўз чекига тушган бу оғир синовдан ёруғ юз ва матонат билан ўтишига ишончим комил".

Германиянинг таниқли "Мэриам" журнали махсус мухбири М.Вебер Тошкентда содир этилган террорчилик ҳаракатлари тўғрисидаги хабар Ўзбекистонга бефарқ бўлмаган барча инсонларда қайғу ҳисларини уйғотганини қайд этган. У ушбу воқеалар ўзбек халқининг бой маданияти, мамлакатимиз сайёҳлик салоҳияти ҳақида материал тайёрлаш ниятида октябрь ойида республикамизга режалаштирган ижодий сафарига таъсир ўтказа олмаслигини билдирган.

Республикадаги фожиавий воқеаларга собиқ ватандошларимиз ҳам бефарқ қолишмади. "Қадрдон заминдаги портлашлар мени ларзага келтирди, — дейди илгари Самарқандда яшаган, ҳозир йирик "Шпоммер райзен Гмбх" сайёҳлик компаниясига раҳбарлик қилаётган В.Шпоммер. — Террорчиларнинг Ўзбекистондаги тинчлик ва осойишталикни бузишга қаратилган уринишларидан қатъи назар, бизнинг компания Германиядан Ўзбекистонга ташриф буюраётган туристларнинг сонини оширишдаги саъй-ҳаракатларини кучайтираверади".

"Жаҳон" АА.

ХХР ташқи ишлар вазирлиги баёнотидан

Хитой томони Тошкентдаги террорчилик хуружларидан ташвишга тушди, Ўзбекистондаги вазият ривожини диққат билан кузатмоқда ва ушбу жиноий ҳаракатларни кескин қоралайди.

ХХР ҳукумати терроризмнинг барча кўринишларига қарши чиқади. Хитой томони Ўзбекистон ҳукуматини терроризм, сепаратизм ва экстремизмга қарши курашда аввалгидек оғишмай қўллаб-қувватлайверади.

Хитой Президент Ислом Каримов раҳбарлигида Ўзбекистон осойишталик ва ижтимоий барқарорликни сақлаб қолишига ишонади.

"Жаҳон" АА.

Огоҳлик нимадир?

Юртбошимизнинг «Мен болаларимни ҳеч кимга бериб қўймайман» деган гаплари бор. Бу сўзлар замирида эртанги кун ворисларининг қалби, эътиқоди ва уларнинг нозик дунёқараши назарда тутилганлиги, онгу шуурларига ёт ғоялар кириб қолмаслиги таъкидланаётганлиги ҳаммамизга маълум.

Огоҳлик ҳақида гап борганда, мен болалар билан ишлаганим учунми, кўпинча уларнинг тарбияси ҳақида, тарбиядаги нотекислик, қусурлар ҳақида ўйлайман. «Огоҳлик» сўзига «лоқайдлик», «бепарволик» сўзларини қўшиб айтаётганларида, мен яна менга ва сизга умид кўзини тикиб турган, порлоқ келажагини сизга ишониб топширган ўша беғубор, ишонувчан болалар ҳақида фикрга толаман. «Хўш, огоҳлик нимадир?» деб сўрайман ўзимдан ўзим. Уни болаларнинг мусаффо оламига қайси йўл билан олиб кирмоқ керак, деб фикримни давом эттирган бўламан.

Бола нимадан огоҳ бўлиши керагу нимадан жуда эҳтиёт бўлиши керак, бунда меҳрибон ота-оналарнинг, талабчан тарбиячиларнинг, кенг фикрлай оладиган жамоатчиликнинг масъулияти, вазифаси нималардан иборат бўлиши керак?

Бола тақлидчи бўлади, тақлид қилма, десангиз ҳам тақлид қилаверади.

Бола эргашувчи бўлади, бировга ҳадеб эргашаверма десангиз-да, эргашавераман, дейди.

Бола ишонувчан бўлади, палон нарсага ишонма десангиз, ишонавераман, ишингизни қилинг, дейди.

Хўш, шунда нима қилиш керак? Бунга буюкларнинг тайёр жавоби бор. Яъни, моҳиятни тушунтирувчи билан тушунувчи биргаликда қўлни қўлга бериб бориш керак, дейишади. Яъни, масаланинг туб моҳиятини аввал тарбиячининг ўзи, сўнгра тарбияланувчининг билиши зарур бўлади. Моҳият аниқланиб олинмагунча, тарбиянинг фойдаси ҳам, хосияти ҳам камроқ бўлади.

Мен бир неча йиллардан буён республика телевидениесида ўсмирлар учун «Ўйла, изла, топ» кўрсатувида иштирок этаман, дастур тузаман. Дастурлар ичига экстремистик оқимлар ҳақида саволлар ҳам киритиб бораман. Бу нарса бежиз эмас. Мактаб дастурида ана шуларга оид озми-кўпми сабоқ берилиши айни муддао.

Мен ана шу офатлар ҳақида ўсмирлардан сўраганимда:

— Домла, улар ёмон иллатлар, — деб қўйишади.

— Нимаси билан ёмон? — деб сўрайман яна.

— Э, нимасини айтасиз, жуда ёмон-да, — деган жавобдан нарига ўтишмайди.

Демак, деб ўйлайман ўзимча, ёт ғояларнинг зарари ҳақида муаллимлар етарли сабоқ бермаганлар. Тўғрироғи, бу хунук ҳолатлар ҳақида муаллимларнинг кўпчилиги ҳам етарли тушунчага эга эмасдек кўринади, назаримда.

Аввало, тарбиячилар бепарво.

Қолаверса, тарбияланувчилар ҳам шу аҳволда.

Ахир, бу «изм-изм»ларнинг бош мақсади мустақил ривожланаётган мамлакатимизнинг буюк ҳаракатига халақит бериш, кишилар қалбига қўрқув, ваҳима, халқлар, мамлакатлар дўстлигига раҳна солиш эканлигини, энг аввало, тарбиячи билиши керак-ку!

Мамлакатимизда миллий истиқлол ғояси шаклланаяпти, янги авлод дунёга келяпти. Лекин бошқа ғоялар талвасада бўлса-да, осонликча жон бермоқчи эмас. Пойтахтдаги улуғ бобомиз номи билан аталувчи Опера ва балет театрининг шундоққина ёнбошида, Маданият ишлари вазирлигининг рўпарасида, очиқроқ қилиб айтадиган бўлсак, шундоққина қаршисидаги узундан-узоқ масофага чўзилиб кетган катта-кичик дўкончаларда ёки шаҳримизнинг бозорларидаги бир-бирлари билан баҳслашаётган эркак-хотин ёймачиларнинг

(Давоми 3-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

ҚАРОРИ

«Ўзбекистон темир йўллари» давлат-акциядорлик компаниясини бошқаришни ташкил этишни янада такомиллаштириш тўғрисида

Вазирлар Маҳкамаси Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Темир йўл транспортини монополиядан чиқариш ва акциялаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" 2001 йил 2 мартдаги ПФ-2815-сон Фармонига мувофиқ темир йўл транспорти соҳасида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш, хусусийлаштириш ва рақобат муҳитини шакллантириш жараёни изчил амалга оширилаётганлигини қайд этади.

"Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акциядорлик компанияси тизимида йўловчиларни ташиш бўйича "Ўзтемирйўлйўловчи", юкларни контейнерларда ташиш бўйича "Ўзтемирйўлконтейнер" ва рефрижератор вагонларида ташиш бўйича "Йўлрефтранс", йўловчи ташиш вагонлари ва юк вагонларини таъмирлаш корхоналари акциялаштирилди. Юк ва йўловчилар ташиш жараёни билан бевосита боғлиқ бўлмаган хўжалик жамиятларининг устав фондларидаги давлат улушлари тўлиқ сотилди.

Темир йўл транспортини бошқаришда функционал ва ҳудудий ёндашувларнинг ўзаро яқин алоқасини таъминлайдиган минтақавий темир йўл узеллари барпо этилди. Ҳаракатдаги таркиб таъминоти, уни таъмирлаш ва унга техник хизмат кўрсатиш тизими такомиллаштирилди ва унинг базаси мустаҳкамланди.

Айни вақтда юк ва йўловчилар ташийдиган, йўловчиларга хизмат кўрсатувчи ва хизматлар кўрсатадиган корхоналар ва ташкилотларни хусусийлаштириш суст амалга оширилмоқда. Хорижий инвесторлар хусусийлаштириш жараёнига етарлича фаол жалб этилмаяпти. Транспорт хизматлари бозорида рақобат муҳити ҳанузгача шаклланмаган. Иқтисодиётни эркинлаштириш ва ислоҳ қилишнинг ҳозирги босқичи талабларига мувофиқ темир йўл транспортини бошқариш тизимини янада такомиллаштириш ва мақбуллаштириш талаб этилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Хўжалик бошқаруви органлари тизимини такомиллаштириш тўғрисида" 2003 йил 22 декабрдаги ПФ-3366-сон Фармонини бажариш юзасидан ҳамда хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш жараёнларини чуқурлаштириш ва транспорт хизматлари бозорида рақобат муҳитини шакллантириш, юк ва йўловчилар ташиш бўйича хизматлар даражасини ва сифатини ошириш, темир йўл транспортини бошқариш тузилмасини мақбуллаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. "Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акциядорлик компанияси темир йўл транспорти соҳасида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш бўйича қабул қилинган дастурга мувофиқ монополиядан чиқариш, хусусийлаштиришни чуқурлаштириш ва транспорт хизматлари бозорида рақобат муҳитини шакллантириш, ташувлар жараёнини бевосита таъминловчи, юк ва йўловчилар ташишда хизматлар кўрсатувчи, тармоқ корхоналари ва ташкилотларига хизмат кўрсатувчи корхоналар функцияларини аниқ тақсимлаш, бозор принциплари ва механизмларини бошқариш ва хўжалик юритиш тизимига кенг жорий этиш чора-тадбирларининг изчил амалга оширилишини таъминласин.

2. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси "Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акциядорлик компанияси билан биргаликда:

"Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акциядорлик компанияси тизимига кирадиган корхоналар ва ташкилотларни акциялаштириш ва хусусийлаштириш, шу жумладан хусусий мулк этиб сотиш борасида Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 3 мартдаги 108-сон қарорида белгиланган ҳамда 2003-2004 йилларда корхоналарни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш дастурида тасдиқланган топшириқларнинг сўзсиз бажарилишини таъминласин;

икки ой муддатда Вазирлар Маҳкамасига хусусийлаштириш жараёнини янада чуқурлаштириш, хусусийлаштириладиган ва хусусий мулк этиб сотиладиган корхоналар, энг аввало, йўловчиларга хизматлар кўрсатиш билан боғлиқ бўлган темир йўл вокзаллари сонини кўпайтириш ва доирасини кенгайтириш, шунингдек хусусийлаштириш жараёнига хорижий инвесторларни жалб этиш бўйича аниқ таклифлар киритсин.

3. Қуйидагилар:

"Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акциядорлик компаниясининг ташкилий тузилмаси ва ижро этувчи аппаратининг тузилмаси;

минтақавий темир йўл узелларининг ташкилий тузилмаси ва уларнинг бошқарув аппарати намунавий тузилмаси маъқуллансин.

4. Қуйидагилар "Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акциядорлик компаниясининг асосий вазифалари этиб белгилансин:

темир йўл транспортининг барқарор ва самарали ишлашини, ташишлар хавфсизлигини таъминлаш, кўрсатилаётган транспорт хизматлари сифатини ошириш;

моддий-техник базани мустаҳкамлаш, темир йўллар тармоғини янада ривожлантириш ва уларнинг хизмат кўрсатиш имкониятини ошириш, илғор технологияларни ва менежментнинг замонавий методларини кенг жорий этиш;

ҳаракатдаги таркиб, йўл хўжалиги, энергия таъминоти, сигнализация ва алоқа тизимини замонавийлаштириш ва такомиллаштиришга, шунингдек тармоқ саноат корхоналарини технология жиҳатидан қайта жиҳозлашга хорижий инвестицияларни кенг жалб қилиш;

маркетинг тадқиқотларини ташкил этиш, компания корхоналарига ахборот хизматлари кўрсатиш ҳамда ички ва ташқи бозорда уларнинг рақобатбардошлилигини ошириш масалаларини ҳал этишда кўмаклашиш;

кадрлар тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни ташкил қилиш.

5. "Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акциядорлик компанияси ижро этувчи аппарати ходимларининг чекланган умумий сони 154 нафар, шу жумладан бошқарув ходимлари сони 120 нафар этиб белгилансин.

Қуйидагиларга:

акциядорлар умумий йиғилиши ва кузатув кенгаши функциясини бажарувчи Компания кенгашига "Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акциядорлик компаниясининг ташкилий тузилмасига бошқарув ходимларининг белгиланган сони доирасида ўзгартиришлар киритиш;

"Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акциядорлик компанияси бошқаруви раисига, зарурат бўлганда, компаниянинг ижро этувчи аппарати тузилмасига, минтақавий темир йўл узелларининг ташкилий ва намунавий тузилмаларига бошқарув ходимларининг белгиланган сони доирасида ўзгартиришлар киритиш ҳуқуқи берилсин.

6. "Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акциядорлик компанияси Кенгаши бир ой муддатда янги таҳрирдаги уставни тасдиқласин ва уни давлат рўйхатидан ўтказиш учун Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига тақдим этсин.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш.М.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2004 йил 3 август.

2004 ЙИЛ БИРИНЧИ ЯРИМ ЙИЛЛИГИДА ЎЗБЕКИСТОННИ ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНТИРИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

2004 йилнинг биринчи ярим йиллигида мамлакатнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишига Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов томонидан Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 7 февралдаги мажлисида жорий йилда ислоҳотларнинг устувор йўналишлари сифатида белгилаб берилган иқтисодий ислоҳотларни жадаллаштиришга қаратилган чора-тадбирлар мажмуининг амалга оширилиши ижобий таъсир кўрсатди. Мазкур чора-тадбирлар макроиқтисодий барқарорликни мустаҳкамлашга, иқтисодиётда хусусий тармоқ ўрни ва аҳамиятини оширишга, иқтисодиётнинг аграр ва қурилиш тармоқларини ислоҳ қилишга, маъмурий ислоҳотни амалга ошириш ва ижтимоий соҳадаги дастурларни бажаришга қаратилган.

I.Макроиқтисодий барқарорлик ва иқтисодий ўсишнинг жадаллашуви

Асосий макроиқтисодий кўрсаткичлар динамикаси. Жорий йилнинг иккинчи чорагида макроиқтисодий барқарорликнинг мустаҳкамланиши ва иқтисодий ўсиш суръатларининг жадаллашуви давом этди. Хўжалик субъектларининг иқтисодий фаоллиги кескин ошгани натижасида биринчи марта ялпи ички маҳсулот ўсиши 6,2 фоизни ташкил этди, бу эса 2003 йил биринчи ярим йиллиги даражасидан 1,6 марта (3,8 фоиз) ва жорий йилнинг биринчи чорагига нисбатан 1,4 фоиз кўпдир.

Ишлаб чиқарувчилар учун қулай иқтисодий муҳитнинг яратилиши саноат, қишлоқ хўжалиги ва аҳолига пуллик хизматлар кўрсатиш тармоғида юқори ўсиш суръатларига эришиш имконини берди. Инвестициялаш жараёнини рағбатлантириш бўйича қўшимча чоралар кўрилгани туфайли жорий йил иккинчи чорагида инвестициялар ва пудрат қурилиш ишлари ҳажми ортди, бу эса биринчи чоракда кузатилган пасайишни бартараф этиш имконини берди.

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг асосий кўрсаткичлари

(ўтган йилнинг тегишли давридагига нисбатан фоиз ҳисобида)

	2003 йил (I ярим йиллик)	2004 йил (I чорак)	2004 йил (I ярим йиллик)
Ялпи ички маҳсулот	103,8	104,8	106,2
Саноат маҳсулотлари ҳажми	105,5	108,8	109,6
Истеъмол товарлари ишлаб чиқариш	104,0	114,9	114,4
Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти	103,8	106,7	110,4
Қурилиш ишлари	102,0	98,5	101,5
Чакана товар айланмаси	100,3	105,1	104,2
Аҳолига пуллик хизматлар кўрсатиш	104,4	111,8	113,5

Таъкидлаш жоизки, иқтисодиётнинг жадал ривожланиши давлат молияси, пул айланмаси тизими ва ташқи савдо тармоғи мутаносиблиги билан бирга кечди, бу эса умумий макроиқтисодий барқарорлик ва мамлакат олтин-валюта заҳираси кўпайишини таъминлади.

Ишлаб чиқарувчиларга солинаётган солиқларни камайтиришга, тўлов интизомини мустаҳкамлашга, фискал органлар фаолияти самарадорлигини оширишга қаратилган **солиқ-бюджет сиёсатининг** олиб борилиши давлат бюджети ижросининг мутаносиблигини таъминлаш имконини берди. Жумладан, жорий йилнинг биринчи ярмида давлат бюджети даромадларининг келиб тушиш прогноз кўрсаткичлари 102,7 фоиз бажарилди, Республика Йўл жамғармаси ва Пенсия жамғармасига келиб тушган даромадлар прогноз кўрсаткичларида кутилганидан юқори бўлиши таъминланди. Натижада бюджет ялпи ички маҳсулотга нисбатан 0,2 фоиз профицит билан бажарилди.

Маҳаллий бюджетлар даромадлари бўйича прогнозлар ҳамма вилоятлар томонидан бажарилди. Бу эса давлат бюджетида кўзда тутилган барча нафақаларни тўлаш, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларини таъминлаш харажатларини молиялаш, аҳолига кўрсатиладиган ижтимоий аҳамиятли хизматлар нархларидаги фарқни бюджет ҳисобидан қоплашни маҳаллий бюджетлар маблағлари ҳисобидан амалга ошириш имкониятини яратди.

Корхоналарга ўртача солиқ юки 2003 йил биринчи ярмидаги 28,4 фоиздан жорий йилда 27,8 фоизга пасайди. Фойда солиғи ставкасининг 20 фоиздан 18 фоизга пасайтирилиши корхоналар ихтиёрида ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва ўз айланма маблағларини тўлдириш учун қолдириладиган фойдани 9,1 миллиард сўмга кўпайтириш имконини берди.

Пул-кредит сиёсати ва миллий валютанинг мустаҳкамланиши. Пул массаси устидан қатъий назоратнинг давом эттирилиши инфляцияни тўхтатиш (ИПЦ 2003 йил биринчи ярмида 4,2 фоизни ташкил этган бўлса, бу йил минус 0,8 фоизга тенг бўлди) ва миллий валютанинг барқарорлигини таъминлаш имкониятини яратди.

Тижорат банкларига нақд пул жалб қилиш бўйича фаол чоралар кўрилди. Банк депозитларида аҳоли омонатлари 89 миллиард сўмга ёки 47 фоизга ортди. Нақд пул айланмасида пластик карточкалардан фойдаланиш кенгаймоқда, улар бўйича операциялар ҳажми 35 фоизга кўпайди.

Марказий банк кредит сиёсати олиб боришда иқтисодиётнинг реал тармоғига йўналтирилаётган кредитларнинг кўпайиши ва тижорат банкларининг қисқа муддатли ҳамда узоқ муддатли кредитлар бўйича ўртача ставкалари пасайтирилишини рағбатлантирди. Натижада иқтисодиётнинг реал тармоғига йўналтирилган кредит ресурслари ўсиши йил бошидагига нисбатан 127,4 миллиард сўмни (18,2 фоиз) ташкил этди, бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан деярли 2 баравар кўпдир. Аҳолига автомобиллар ва узоқ муддат ишлатиладиган бошқа товарлар сотиб олиш учун ажратилган истеъмол кредитлари ҳажми 1,5 марта ўсди.

Аграр ислоҳотларни қўллаб-қувватлаш мақсадида саккизта вилоятда (2003 йилда 4 вилоятда) фермер хўжаликларини тўғридан-тўғри имтиёзли кредитлаш тизими жорий этилди, у орқали фермерларга 56,5 миллиард сўм миқдорида кредит берилди.

Ташқи иқтисодий фаолият. Ишлаб чиқариш ҳажмининг кескин ўсиши нафақат ички, балки ташқи бозорларда ўз истеъмолчиларини топди. Бунинг исботи сифатида айтиш мумкинки, жорий йилнинг биринчи ярим йиллигида ташқи савдо айланмаси 4,2 миллиард АҚШ долларини ташкил этди ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 24,5 фоиз ўсди. Экспортнинг жамланма ҳажми 25,2 фоиз ортди ва 2,4 миллиард долларни ташкил этди. Ташқи савдода 689 миллион АҚШ долларидан ортиқ ижобий сальдога эришилди.

Айни пайтда хомашё бўлмаган экспорт ҳажмининг ўсиши кузатилмоқда. Жумладан, кимёвий маҳсулотлар экспорти 2,1 марта, машинасозлик маҳсулотлари 38 фоиз кўпайди. Озиқ-овқат маҳсулотлари экспорти 2,2 марта ўсди.

Биринчи ярим йилликда импорт ҳажми 1,7 миллиард долларни ташкил этди. Қайд этиш керакки, республикада ишлаб чиқарилмайдиган ва корхоналаримиз ишлаб чиқариш цикли учун зарур бўлган маҳсулотлар импорти ҳажми кўпаймоқда. Жумладан, кимёвий маҳсулотлар (134,4 фоиз), қора ва рангли металлар (131,3 фоиз), машина ва ускуналар (126,1 фоиз), хизматлар (143 фоиз) импорти ўсди. Шу билан бирга, озиқ-овқат маҳсулотлари импорти 13,4 фоиз қисқарди.

II.Реал тармоқнинг ривожланиши ва тузилмавий ўзгаришлар

Саноатнинг ривожланиши. Валюта бозорининг эркинлаштирилиши, ишлаб чиқарувчиларнинг зарур хомашё ва бутловчи қисмлар импортидан фойдаланиш имкониятларининг кенгайтирилиши, маҳсулотига бозорда талаб катта бўлган корхоналарни техник ва молиявий реструктуризация қилиш орқали уларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш чоралари саноат ишлаб чиқариши ўсиш суръатлари (9,6 фоиз) юқорилигининг асосий омиллари бўлди.

Машинасозлик ва металлга ишлов бериш маҳсулотларини ишлаб чиқариш 132 фоиз, қора металлургия — 115,2, қурилиш материаллари саноати — 113,5, енгил саноат (пахтани тозалашни ҳисобга олмаганда) — 111,4, ёқилғи саноати 108,5 фоиз ўсди. Дизель ёнилғиси, суюлтирилган газ, кўмир, қора металлар прокати, пўлат, фосфат ўғитлар ва ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари, турли кабел-сим маҳсулотлари, автомобиллар, культиваторлар, цемент, ойна, мураккаб маиший техника товарлари ва озиқ-овқат маҳсулотларининг айрим турларини ишлаб чиқариш сезиларли даражада ошди.

Ўз вақтида олдини олиш чоралари кўрилиши натижасида жорий йилнинг иккинчи чорагида "Ўзбекчармпойабзали" уюшмаси, "Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг" холдинг компанияси ва "Файз-холдинг" компаниясида жорий йил биринчи чорагида кузатилган ишлаб чиқаришнинг пасайиши бартараф этилди.

2003-2004 йиллар январь-март ойларида саноат ишлаб чиқаришининг тармоқлар бўйича ўсиш динамикаси

(миллион сўм)

Тармоқлар	Ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан фоиз ҳисобида	
	2003 йил	2004 йил
Саноат маҳсулотлари	105,5	109,6
шу жумладан:		
Электроэнергетика	100,9	102,2
Ёқилғи	97,9	108,5
Қора металлургия	111,5	115,2
Рангли металлургия	100,2	105,7
Машинасозлик ва металлга ишлов бериш	119,2	132,0
Ўрмон, ёғочни қайта ишлаш, целлюлоза-қоғоз	100,7	108,5
Қурилиш материаллари саноати	99,7	113,5
Енгил саноат	114,5	111,4
Озиқ-овқат саноати	104,8	101,2
Бошқа тармоқлар	106,7	141,6

Жорий йилнинг иккинчи чорагида **Маҳаллийлаштириш дастури** лойиҳаларини амалга ошириш чоралари кескин кучайтирилди. Улар маҳаллий хомашё ва материаллардан янада тўлиқ фойдаланиш йўли билан ишлаб чиқариш қувватларини оширишга қаратилган. Бунинг натижасида "Ўзқишлоқхўжаликмашхолдинг" холдинг компанияси корхоналарида тракторлар ва қишлоқ хўжалиги машиналари учун гидроцилиндрлар, дизель двигателлари учун шатунлар ва тирсакли валлар, "Олмалиқ КМК" ОАЖда қўрғошинли материаллардан қора қўрғошин, "Мотор заводи" ОАЖда тирсакли валлар, "Электромаш" МЧЖ (Қўқон шаҳри) корхоналари ва "Меридиан" ХФ (Андижон шаҳри)да "ЎзДЭУавто" қўшма корхонаси учун автомобилларнинг йирик штампланган қисмлари ишлаб чиқариш бўйича янги қувватлар ўзлаштирилди ёки ўзлаштириш бошланди. Умуман, ярим йилликда Маҳаллийлаштириш дастурига мувофиқ, 233,6 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди ва сотилди, 1222 иш ўрни яратилди, 86,3 миллион АҚШ доллари миқдорида маҳсулот экспорт қилинди.

Корхоналарни реструктуризация қилиш ва молиявий соғломлаштириш. Иқтисодий ўсиш, ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш даражасининг ортиши иқтисодий ислоҳотларни жадаллаштириш ва корхоналарни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш чоралари билан бирга кўпгина корхоналар молиявий аҳволини мустаҳкамлаш имконини берди. Статистика органлари томонидан кузатилаётган корхоналар орасида зарар кўриб ишлаётганлар сони жорий йил январь-май ойларида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 36 фоиз камайди.

Зарар кўриб ишлаётган ва иқтисодий ночор корхоналарни реструктуризация қилиш натижасида 58 та реструктуризация қилинаётган корхонада (улар умумий сонининг 76 фоизи) ишлаб чиқариш ҳажми ўсди.

Тузилмавий инвестиция сиёсати. 2004 йил биринчи ярим йиллигида республикада молиялашнинг барча манбалари ҳисобидан 912 миллиард сўм капитал қўйилма ўзлаштирилди (ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 102,2 фоиз).

Қулай валюта, инвестиция ва солиқ муҳити туфайли хорижий инвестиция ва кредитларнинг 41 фоизини тўғридан-тўғри инвестициялар ва ҳукумат кафолатисиз кредитлар ташкил этди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан бундай кредитлар ҳажми деярли икки баравар ортди, капитал қўйилмаларнинг умумий ҳажмида эса уларнинг улуши 5,9 фоиздан 9,5 га етди. Ҳукумат кафолатисиз тўғридан-тўғри инвестицияларнинг энг катта улуши енгил саноатга тўғри келади.

Жорий йилнинг биринчи ярмида ниҳоясига етказилган муҳим инвестиция лойиҳалари сирасига енгил саноатдаги 5 та қўшма корхона ("Сурхонтекс", "Ядем текстил", "Эмтекс", "Балиқчи", "Исковуттекс" қўшма корхоналари), Амударёда қурилган темир йўл ва автомобиль кўприги, "Автоойна" АЖда йилига 200 мингта автомобиль ойнаси ишлаб чиқариш қувватига эга объект, "Фарм Гласс" қўшма корхонасида шиша ампулалар, "Хива Карпет" қўшма корхонасида жун гиламлар ва пол қопламалари ишлаб чиқариш бўйича объектлар, Қизил Қалъа қўрғонига узунлиги 18,5 километр бўлган ва газ тақсимлаш шохобчасига эга газ тармоғи қурилиши, Келес шаҳридан Самарқанд шаҳригача бўлган 105 километрлик темир йўлнинг таъмирланиши киради.

Ёқилғи-энергетика мажмуига тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб қилиш борасида катта ишлар қилинди: Россиянинг "Газпром" ва "Лукойл" компаниялари билан иккита битим имзоланди, улар газ тармоғига 1 миллиард АҚШ долларидан ортиқ тўғридан-тўғри инвестиция сарфланишини кўзда тутади.

Капитал қурилишда иқтисодий ислоҳотларни жадаллаштириш мақсадида 468 та қурилиш корхонаси (йиллик дастурнинг 82 фоизи) ҳамда 87 та лойиҳа-қидирув ташкилоти (74 фоиз) хусусийлаштирилди.

Бюджет маблағлари ҳисобидан қурилаётган объектлар бўйича 428 та танлов савдоси, шу жумладан, 151 та объект бўйича эркин харид усули асосида савдо ўтказилди. Бюджет маблағларини тежаш бўйича шартли иқтисодий самара 8,7 миллиард сўмни ташкил этди.

Қишлоқ хўжалигидаги ислоҳотлар. Амалга оширилаётган ислоҳотлар қишлоқ хўжалигида ҳам ўз самарасини бермоқда, бу тармоқда буғдой, полиз маҳсулотлари (30,5 фоиз), узум (64,9 фоиз), картошка (14,2 фоиз), мева - чева (12 фоиз), гўшт (6,3 фоиз), тухум (7,9 фоиз) етиштиришда жиддий ўсиш рўй берди. Натижада биринчи ярим йиллик якунларига кўра, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш 10,4 фоиз кўпайди.

Жорий йилда ширкат ва фермер хўжаликлари агротехника тадбирларини ўз вақтида бажариб, (шудгор, чигит экиш, культивация ва бошқалар) ҳисоб-китобни такомиллаштириш эвазига 82,9 минг тонна дизель ёнилғисини тежаб қолди. Қишлоқ хўжалиги корхоналарининг хизмат кўрсатувчи корхоналардан қарзи йил бошидагига нисбатан 42,3 миллиард сўмга қисқарди.

Фермер хўжаликларини ривожлантириш концепциясини амалга ошириш доирасида 284 паст рентабелли ширкат хўжалиги тугатилди ва уларнинг ўрнида 12,5 мингдан ортиқ фермер хўжаликлари ташкил этилди. Уларга узоқ муддат фойдаланиш учун 591,5 минг гектардан ортиқ ёки ҳар бир фермер хўжалигига ўртача 47 гектардан ер берилди.

Фермер хўжаликлари фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва ташкил этиш мақсадида жойларда инфратузилма объектлари тармоғи, жумладан, 196 мини банк (топшириққа нисбатан 100 фоиз), ёнилғи-мойлаш материаллари билан таъминлаш бўйича 236 пункт (97 фоиз), минерал ўғитлар билан таъминлаш бўйича 205 пункт (94 фоиз), 267 муқобил машина-трактор парки (96,4 фоиз) ва 222 сувдан фойдаланувчилар уюшмаси (87 фоиз) ташкил этилди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш. Жорий йилда Ўзбекистон Республикасининг «Хусусий корхона тўғрисида»ги Қонуни кучга кириши мамлакатимизда кичик бизнесни ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эга бўлди. Қонунда икки марта солиқ солишни истисно қилиш, хўжалик юритувчи субъектларни кичик корхоналар қаторига киритиш тартибини ўзгартириш, уларни рўйхатга олиш тартибини соддалаштириш кўзда тутилган. Натижада жорий йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, рўйхатга олинган кичик бизнес корхоналари сони ўтган ярим йилликда 11,2 фоиз кўпайди ва 270,6 мингтани ташкил этди.

Кичик бизнес субъектларига ажратилаётган имтиёзли кредитлар ҳам рағбатлантирувчи роль ўйнамоқда. Бу кредитларнинг миқдори жорий йилнинг биринчи ярим йиллигида 193 миллиард сўмни, шу жумладан, ўрта ва узоқ муддатли микро кредитлар ҳажми 17,2 миллиард сўмни (67,3 фоиз) ташкил қилди. Банклар томонидан бошланғич капитални шакллантириш учун 8,5 миллиард сўм маблағ ажратилди.

Умуман, жорий йилнинг биринчи ярим йиллиги якунлари бўйича кичик бизнеснинг ялпи ички маҳсулотдаги улуши 29,1 фоизни ташкил этди. 2003 йилнинг шу даврида бу кўрсаткич 28,9 фоизни ташкил қилган эди.

III. Ижтимоий соҳани ривожлантириш

Кўриб чиқилаётган даврда иқтисодиётнинг ўсиши, аҳоли иқтисодий фаоллигининг кичик хусусий тадбиркорликни ривожлантириш эвазига кучайиши ва иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришга доир бошқа чора-тадбирлар аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш ва реал даромадини ошириш сиёсатини юритиш учун қулай шароитлар яратди.

Аҳолининг реал даромади қарийб 17 фоиз кўпайди, реал иш ҳақи 23 фоиз ошди.

Меҳнат бозорида кичик бизнес соҳаси учун иш ўринлари ташкил этиш, ишсизларни ишга жойлаштириш ва касбий ўқитишга қаратилган фаол сиёсат юритилиши аҳоли бандлигининг ошиши ва ишсизликнинг камайишига ёрдам берди. Бу борада 263 мингта (бу ўтган йилнинг биринчи ярим йиллигидагига нисбатан 10,6 фоиз кўп), жумладан, фермер ва деҳқон хўжаликлари тармоғида 92 мингта иш ўрни ташкил қилинди.

Шу билан бирга, ҳудудларда **меҳнат бозори ва иқтисодиёт тармоқларида** ишчи кучи таклифи ва талаби ўртасида муайян номутаносиблик юзага келди. Бу эса тузилмавий туб ўзгаришлар ва маъмурий ислоҳотларни ўтказиш натижасида ишдан бўшаган ходимлар бандлигини таъминлаш муаммосини кескинлаштирмоқда.

2003 йилнинг биринчи ярим йиллигига нисбатан Самарқанд вилоятида 7 фоиз, Сурхондарё вилоятида 12 фоиз ва Хоразм вилоятида 34 фоиз кам иш ўринлари ташкил этилган.

Соғлиқни сақлаш тизимида бошқарув тизимини такомиллаштириш ва молиялашга, соғлиқни сақлаш тизимининг бирламчи бўғинини мустаҳкамлашга оид ишлар давом этмоқда. Даволаш-профилактика муассасаларининг моддий-техника базасини тубдан яхшилаш ва уларни замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш бўйича чора-тадбирлар кўрилмоқда.

Болалар ва оналар ўлими кўрсаткичи ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан тегишли равишда 4 ва 20 фоиз камайди.

"Меҳр ва мурувват йили" дастури доирасида қатор тадбирлар амалга оширилди. Бу тадбирлар учун 171 миллиард сўмдан ортиқ маблағ йўналтирилди. Бунинг 126,2 миллиард сўми давлат бюджетидан олинган бўлса, қолган қисмини бюджетдан ташқари маблағлар ва ҳомийлар маблағлари ташкил этади.

IY. Институционал ўзгаришлар

Хусусийлаштириш дастурининг амалга оширилиши. Корхоналарни хусусийлаштиришнинг янги қулай механизмларини жорий қилиш 2004 йилнинг биринчи ярим йиллиги давомида 1132 давлат корхонаси, объекти, акциялар пакети ва улушини сотиш (ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 2 марта кўп) имконини берди. Жумладан:

Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 17 апрелдаги 185-қарорини бажариш бўйича 779 та хусусийлаштирилган корхонанинг акциялар тўплами (йиллик топшириққа нисбатан 51 фоиз) сотилди;

бошланғич нархни босқичма-босқич пасайтириш механизмини қўллаган ҳолда 232 акционерлик жамиятининг номинал баҳоси 1,5 миллиард сўм бўлган, умумий қиймати 4,2 миллиард сўмлик акциялар тўплами, қиймати 1,9 миллиард сўм ва 20,5 минг АҚШ долларига тенг 286 кўчмас мулк объекти сотилди;

биринчи ярим йилликда сотувга қўйилган, сотиб олиш қиймати нолга тенг 75 та корхона, объект ва акциялар тўпламидан 73 таси 4206,5 миллион сўм ва 7,7 миллион АҚШ долларига тенг инвестиция киритиш шарти билан сотилди.

Хусусийлаштириш дастурини бажариш, корпоратив бошқарув ва қимматли қоғозлар бозорини ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари

Кўрсаткичлар номи	Ўлчов бирлиги	2003 йил 1-ярим йиллиги	2004 йил 1-ярим йиллиги	Ўсиш суръати (баравар)
Корхоналар, хусусийлаштирилган объектлар, акциялар тўплами ва улушлар сони, жумладан:	дона	556	1132	2,0
Инвесторларга нолга тенг қиймат бўйича инвестициявий мажбуриятлар билан берилган объектлар сони	дона	-	73	-
хорижий инвесторларга сотилган объектлар сони	дона	24	53	2,2
Сотиш қиймати	млн. АҚШ дол.	8,6	20,4	2,4
Қабул қилинган инвестиция мажбуриятлари қиймати	млн. АҚШ дол.	16,7	33,1	1,9
Хусусийлаштиришдан тушган умумий маблағ	млрд. сўм	22,5	39,7	1,8
Молиявий натижаларини яхшилаган хусусийлаштирилган корхоналар сони	дона	396	1534	3,9
Фонд бозорининг умумий айланмаси, жумладан:	млрд. сўм	35,0	65,2	1,9
Хусусийлаштирилган корхоналар акциялари айланмаси	млрд. сўм	22	26,9	1,2
акцияларнинг иккиламчи бозордаги айланмаси	млрд. сўм	7,9	20,3	2,6

Хусусийлаштиришдан тушган умумий маблағлар қиймати 39,7 миллиард сўмни ташкил этди. Бу ўтган йилнинг шу давридаги кўрсаткичдан 1,8 марта кўп. Шундан республика бюджетига 16,3 ва маҳаллий бюджетларга 7,3 миллиард сўм тушди. 1,3 миллиард сўм эса корхоналарга хусусийлаштирилгандан кейинги ёрдам тариқасида қолдирилди.

Тугатилган "Ўзбалиқ" (22 тадан 20 таси) ва "Ўзпарранда" (25 тадан 18 таси) хўжалик бирлашмалари корхоналарини хусусийлаштириш бўйича вазифалар деярли бажарилди. Шу билан бирга, "Ўзкимёсаноат", "Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акционерлик компаниялари, "Ўзқурилишматериаллари" акционерлик компаниясида хусусийлаштириш жараёни суст кечмоқда.

Давлат объектлари ва акцияларининг **хорижий инвесторлар** ўртасидаги инвестициявий жозибадорлиги ортиб бормоқда. Хорижлик инвесторларга қиймати 33,1 миллион АҚШ долларига тенг инвестициявий мажбуриятлар билан 20,4 миллион АҚШ долларилик ва 0,5 миллион сўмлик давлат мулки объектлари сотилди. Бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1,6 марта кўп. Ҳисобот даврида хорижлик шериклар томонидан қиймати 9,7 миллион АҚШ долларига тенг инвестициявий мажбуриятлар киритиш йиллик прогнозининг 61 фоизи бажарилди. Шундан 60 фоизи технологик ускуналар сотиб олишга йўналтирилди.

Иккиламчи фонд бозорининг ривожланиши. Иқтисодиётда хусусий тармоқнинг улуши ва аҳамиятини ошириш бўйича кўрилаётган чоралар иккиламчи фонд бозорини фаоллаштиришда ҳам ўз ифодасини топди. Иккиламчи фонд бозорининг ҳажми ўтган йилнинг биринчи ярим йиллигидагига нисбатан 1,2 марта кўпайди ва 20,4 миллиард сўмни ташкил қилди. Бу ўсиш, жумладан, фонд бозорига ўтган йилнинг шу давридагига қараганда икки баравар кўп акция харид қилган жисмоний шахсларни жалб қилиш ҳисобидан ҳам амалга ошди. Умуман, қимматли қоғозлар умумий айланмаси 65,2 миллиард сўмни ташкил этди ва 2003 йилнинг биринчи ярим йиллигидагига нисбатан 1,9 марта кўпайди.

Маъмурий ислоҳот. Иқтисодиётга давлат аралашувини кескин камайтириш мақсадида давлат ва хўжалик бошқаруви органларининг вазифаларини маъмурий ислоҳотларнинг устуворликларига мувофиқ қайта кўриб чиқиш жараёни деярли якунланди. Бу борада давлат ва хўжалик бошқарувининг 32 органи, жумладан, 13 органни қайта ташкил этиш, 4 органни бирлаштириш ва 5 органни тугатиш бўйича қарорлар қабул қилинди. Маъмурий ислоҳот жараёнида бошқарув ходимлари сони 40 мингтагача қисқартирилди.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган маъмурий ўзгаришларнинг асосий таркибий қисми ҳисобланган тақсимлаш тизими фаолиятининг тугатилиши хўжалик юритувчи субъектларга стратегик моддий-техника ресурсларидан тенг фойдаланиш имконини берди.

Биржа савдоларига доимий равишда пахта толаси, ёнилғи-мойлаш материаллари, қора металл прокати, рангли металл, суюлтирилган газ, минерал ўғитлар, озиқ-овқат маҳсулотларининг айрим турлари ва бошқа товарлар қўйилмоқда. Натижада маҳсулотлар, хомашё ва материалларни биржа савдолари орқали сотиш улуши саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажмида ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 1,5 баравар ошди. Умумий ишлаб чиқарилган автомобиль бензинининг 8,3 фоизи, дизель ёнилғисининг 17,3 фоизи, қора металл прокатининг 7,8 фоизи, пахта толасининг 24 фоизи, суюлтирилган газнинг 19,1 фоизи биржа савдолари орқали сотилди.

Биринчи ярим йиллик якунлари бўйича биргина ЎзРТХБда умумий қиймати 231 миллиард сўмлик маҳсулот сотилди. Бу 2003 йил биринчи ярим йиллигидагига нисбатан қарийб 2 маротаба кўп. Шундан юқори ликвидли ресурсларни сотиш 180 миллиард сўмга яқин маблағни ёки сотилган маҳсулот умумий ҳажмининг 78 фоизини ташкил қилди. Биржа савдоларига қўйиладиган маҳсулотларни ишлаб чиқарувчилар 5,2 миллиард сўм миқдорида қўшимча даромад олди. Аввал бу маблағлар воситачи фирмаларнинг сунъий тармоқлари ҳисоб рақамларида қолиб кетарди. Бунда биржа савдоларига қўйиладиган маҳсулотларнинг кўплаб турлари бўйича нархларнинг дастлабки нархлардан фарқи 5 фоиздан ошмайди.

***

Биринчи ярим йиллик якунлари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов томонидан 2004 йилга белгилаб берилган иқтисодий ислоҳотларнинг устувор йўналишлари самарали амалга оширилаётганидан далолат беради. Миллий валютамиз конвертациясининг жорий қилиниши ва тузилмавий туб ўзгаришларнинг амалга оширилиши мамлакатимизда сезиларли иқтисодий юксалишга олиб келди. Хўжалик юритувчи субъектлар фаоллиги ошиб, уларнинг ички ва ташқи товар бозорларидаги улуши кўпаймоқда. Яратилаётган қулай инвестициявий муҳит хорижий ва маҳаллий инвестицияларни янада кенгроқ жалб қилмоқда. Давлат ва хўжалик бошқаруви тизими такомиллаштирилмоқда. Буларнинг барчаси янги иш ўринларини ташкил этиш, аҳоли даромади ва турмуш даражасини оширишнинг муҳим омилига айланмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги

Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси.

МУСТАҚИЛЛИК НУРИДАН БАҲРА ОЛГАН КЕНТ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Аллоҳга беадад шукурки, бир эмас, 15 гектар ер беришди. «Саховат» фермер хўжалигини очдим. Боғ яратдим, ҳамма қатори яшаяпман, ишлаяпман...

Алланиёз оға ўзининг ишлари тўғрисида кўп сўзлашни унчалик ёқтирмайди. Унинг қадрдон дўсти, «Нуроний» жамғармаси Нукус тумани бўлими раиси Отамурат Даулетмуратов эса шундай дейди:

— Алланиёзнинг кейинги бир-икки ой ичида амалга оширган хайр-саховат, мурувват ишларининг ўзи бир достон. Муҳтожларга бир неча тонна мева-чева ҳадя қилди. Эриш туюлса ҳам айтай: уйидаги икки қоп гуручидан бир қопини «Меҳрибонлик уйи»га олиб бориб берди. Нукус кўчаларига, хиёбонларига у ўтказган кўчат ва гулларни ҳисобламасам ҳам бўлади. Шаҳримизда шундай фидойи инсон борлигидан фахрлансак арзийди!

Страдиварининг нукуслик шогирди

Етти иқлимнинг бир чеккасида кашфиёт юзага келса, ҳайратимизнинг чеки бўлмайди. Ҳолбуки, бугунги цивилизациянинг ажралмас бўлагига айланган телевизорни Қорақалпоғистонда, Тўрткўлда яшаган ҳамюртимиз Грабовский кашф этган. Ҳозир ҳам шундоққина ёнимизда аллақачон «Гиннеснинг рекордлари» китобидан ўрин олишга лойиқ замондошларимиз умргузаронлик қилмоқдалар.

.... 2002 йилнинг ёзида, аниқроғи, июнь ойида нукуслик скрипка ясовчи уста Арзибек Хўжаназаровни Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Қироллиги пойтахтига расмий равишда таклиф этишди. У Лондонга ўзи ясаган мўъжизавий скрипкани олиб борди. Наинки Англиядан, балки бутун дунёнинг барча бурчакларидан келган билимдон санъатшунослар Арзибек оғанинг скрипкасини сайёрамизда кейинги даврда ясалган энг нодир мусиқа асбоблари сирасига киритишди.

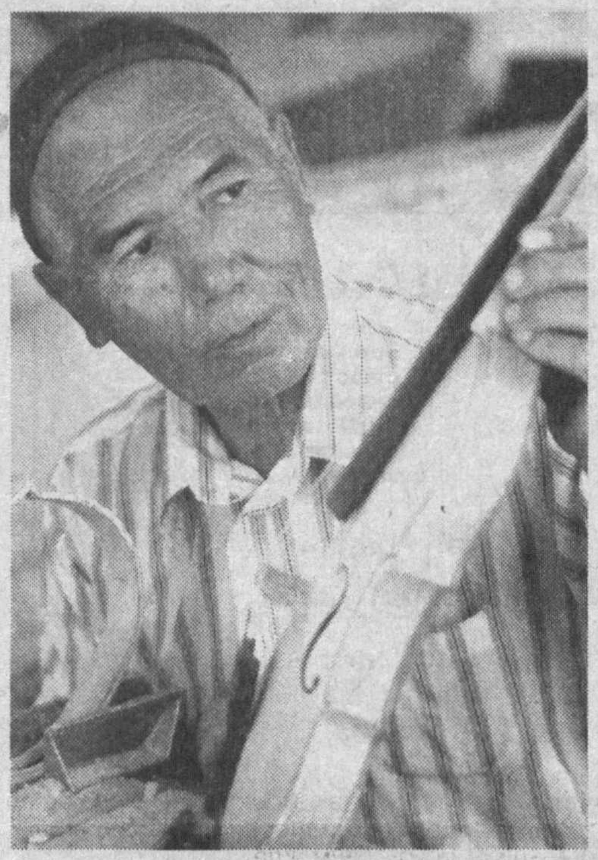

— Сизнинг маҳоратингиз ўн еттинчи аср охири ва ўн саккизинчи аср бошларида Италияда буюк Антонио Страдивари бажарган беқиёс ишларни эслатмоқда, — деди лондонлик малакали мутахассис Винсент Пауль Манзе. — Айниқса, скрипка учун фақат Страдивари топган соз садоларини уйғунлаштирганингиз Аллоҳ Сизга миллион-миллион одамларга насиб этмаган ноёб қобилиятни берганидан далолатдир.

Жаноб В. П. Манзенинг эътирофини Арзибек оғага ўнлаб нуфузли мутахассислар ҳам айтишган. Сабаби — у скрипкадан ташқари қорақалпоқ дуторини ҳам ясаб, энг баланд садосини топди. Бизни ўз сўзига амалда ишонтириш учун у ўнга яқин дутор чалинаётган мусиқа дастаси қошида янги дуторини чалиб кўрсатди. Мўъжизани қарангки, бир дутор садоси ўн дутор жарангини босиб кетди. Қолаверса, Арзибек Хўжаназаровнинг дуторида куй чалсангиз, ҳеч қандай микрофонга ҳожат қолмайди.

— Менинг боболаримдан бири — Идият отам ўз замонида дутор, қўбиз, ғижжак ясаган, — дейди Арзибек оға. — Менга скрипка ва дутор ясашнинг асрий сирини билиш насиб этди. Истиқлол туфайли мен хорижга бориб келдим.

Ўйлаймизки, буюк Антонио Страдиваринининг нукуслик шогирди — олтмиш бир ёшли уста ҳали кўп ноёб мусиқа асбобларини халққа туҳфа қилгай!

«Нукусни ҳам, Тошкентни ҳам бирдек севаман...»

Томчида қуёш акс этади, дейдилар. Оддий, оқила, билимдон ва камтарин қорақалпоқ қизи Ойжамол Тўремуратованинг бахтли тақдирида гўё истиқлол берган имконлар, мустақиллик шукуҳи ўз ифодасини топгандай. Ўнта бўлса ўрни бўлак, деган гап бор. Қорақалпоғистондан Зулфия номидаги давлат мукофотига муносиб деб топилган қизлар орасида Ойжамолнинг алоҳида ўрни бор. Тўғри, унинг таржимаи ҳоли ҳам кўп жиҳатдан тенгдошлариникига ўхшайди: 1984 йилнинг I августида афсонавий Алпомиш юрти — Қўнғиротда туғилади. Бир неча йилдан кейин Тўремуратовлар хонадони Нукусга кўчиб келишади. Ойжамолнинг онаси, врач-кардиолог Зуҳра Қолбоевна унда мурғаклигидан симфоник мусиқага иштиёқ борлигини сезиб, Ешчон бахши номидаги, I-сонли мусиқа мактабига ўқишга беради. Бу ерда Ойжамол дастлабки мураббийси Дамира Фаизовадан сабоқ олади. 1998 йили эса Жапақ Шомуратов номидаги Нукус санъат коллежининг фортепьяно синфига кириб, мусиқа сирларини ўрганди. Бунда унга Наталья Ивановна Қиличева устозлик қилди.

Биз, журналистлар ўз қаҳрамонларимиз билан учрашганда, уларнинг фикрини «қўзғаб» кўришга ҳаракат қиламиз. Мен ҳам Ойжамол билан суҳбатлашганимда, атайин ўнга яқин жаҳон мумтоз бастакорларининг исми-шарифи, тахаллусларини тилга олдим. Бетховен билан Шопенни эслатганимда, ёш қорақалпоқ бастакорининг юзлари ёришиб кетди.

— Бетховен симфониялари менинг жону дилим, — деди Ойжамол. — Айниқса, 5-симфонияни, қаҳрамонлик оҳангларидан иборат 3-симфонияни ҳар гал орзиқиб тинглайман. Лист асарларини ҳам ёқтираман! Қорақалпоқ миллий симфоник мусиқасидан эса марҳум Ғойиб Демесиновнинг асарларига меҳрим тушган!

Мусиқага бўлган ихлос ва муҳаббат Ойжамолни Ўзбекистон Миллий консерваториясига бошлаб борди. У устози Феликс Маркович Янов-Яновский синфида учинчи босқичга ўтди. Ёш бастакор шу кунгача 30 га яқин романс ва куйлар басталади.

— Мен Нукусни ҳам, Тошкентни ҳам бирдек севаман, — дейди Ойжамол Тўремуратова. — Мустақиллик туфайли иккала шаҳарда ҳам мен учун илм ва санъат эшиклари ланг очилди. Бу озод ва обод мамлакатда менга ўхшаган миллион-лаб ўғил-қизлар эртанги кунга ишонч билан қадам қўймоқдалар!

Янгибой ҚЎЧҚОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
Рашид ГАЛИЕВ олган суратлар.

Огоҳлик нимадир?

(Давоми. Боши 1-бетда).

пасту баланд пештоқларига ҳеч назар ташлаб кўрганмисиз? «Дурратул воизин», «Илоҳий ҳодисалар», «Намоз сабоқлари», «Таҳорат олиш қоидалари», «Жон таслим қилиш...» сингари қаерда ва кўпинча ким томонидан нашр этилаётганлиги маълум бўлмаган диний адабиётларни, Москвада, СанктПетербургда, Харьковда, узоқ Сибир шаҳарларида бир неча йил олдин чоп этилиб, сотилмай қолиб ётган китобларни кўрганмисиз? Бу китобларнинг мўллигидан пештахталарнинг бели майишиб-майишиб кетай деб турибди.

Китоб қайси тилда бўлишидан қатъи назар, кўп ва яна кўп бўлгани яхши. Лекин мана шулар орасида ҳеч бўлмаса йигирма ёки ўттизтадан биттаси, майли безаксиз бўлсин, майли муқоваси юпқагина бўлсин, миллий истиқлол ғоясини рўйи-рост акс эттирадиган ўзбекча китоб бўлганда эди, дея қайта-қайта армон қиласан, киши. Аммо бундай, яна такрор айтаман, қаерда, ким томонидан чоп этилаётганлиги кўпинча маълум бўлмаган китоблар қатида ёт таълимотни ғоят эҳтиёткорлик билан тарғиб қилаётган ғоялар йўқ, деб ёки ушбу китоблар руҳига биз аллақачон воз кечган социализмнинг руҳи устамонлик билан сингдириб юборилган эмас, деб ким айта олади?

Мен ишга саккизинчи трамвайда қатнайман. Ўн тўрт бекатни босиб ўтгунча, ўн тўрт ҳолатни кузатаман. Аксарият ўсмирларнинг эгнидаги кийим-боши, аксарият болаларнинг қўлидаги папкалар чет элники ёки кечқурунлари болалар бир хонага, катталар бир хонага бўлиниб олиб, кўрадиган фильмларимизни бир кўз олдингизга келтиринг, ярим кечагача гоҳо тонг отгунча давом этадиган дискотекаларда қулоқларни батанг қиладиган мусиқаларни бир тинглаб кўринг-чи? Майли, ҳозир бундай жойдаги ҳолатларни тасвирлаб ўтирмайлик. Аммо уларнинг ўсмирларимиз тарбиясига қанақа таъсир кўрсатишини ҳеч ўйлаб кўрдикми? Ўзимизга савол бериб кўрайлик: хўш, булар қанақа ҳолат ўзи, буларнинг қайси бири не-не машаққатлар билан қўлга киритган миллийлигимизни улуғлаяпти? Ёки гоҳ чиройли тикилган бош формасида, гоҳ қизиқарли кино қиёфасида, гоҳ юракларни зириллатиб юборадиган, қутурган ҳайвоннинг ўкиришига жуда ҳам ўхшаб кетадиган ёввойи оҳанглар тўлқинида қайси ғоя улуғланаётганлигини ҳам бир ўйлаб кўрайлик.

Шуларни ўйлаганда:
«Лоқайдлик,
бепарволик,
менга нима, барибир эмасми?»
дейдиган ҳолатда эканлигимиз кўпинча хаёлимиздан ўтади ва миллий истиқлол ғоясига, унинг қайсидир қатига путур етиш мумкинлигини сезмай ҳам қоламиз.

Юртбошимизнинг «Мен болаларимни ҳеч кимга бериб қўймайман» деган гаплари бор. Бу сўзлар замирида эртанги кун ворисларининг қалби, эътиқоди ва уларнинг нозик дунёқараши назарда тутилганлиги, онгу шуурларига ёт ғоялар кириб қолмаслиги таъкидланаётганлиги ҳаммамизга маълум.

Янги тизим, янги жамият шаклланаётганда ғоявий жанг гоҳо яширин, гоҳо ошкора бўлиб тураркан. Президентимиз ўз асарларида бу ҳақда такрор ва такрор таъкидлаб ўтганлар.

Демак, Юртбошимиз «Мен болаларимни ҳеч кимга бериб қўймайман», деганларида, бизни, хусусан, болалар ёзувчиларини миллий истиқлол ғояси оламида ҳамиша ҳушёр туришга даъват этаётган эканлар-да, демак, биз, болалар оламининг вакиллари «агарни магарни никоҳ қилсалар...» деб гапни кўпайтиргандан кўра, миллий истиқлол ғоясининг куч-қудратини, ҳаётийлигини, буюклигини ўз асарларимизда таъкидлаб боришимиз керак.

Бошда айтганимиздек, бола ишонувчан, содда бўлади. У навниҳол чоғида ён-атрофида рўй берадиган воқеа-ҳодисалар таъсирида улғаяди, дунёқараши шаклланади. Чунки улар келажагимиз ворислари. Болалар эса жамиятга муносабатни, тарбияни фақат мактабдан эмас, оиладан, кўчадан, маҳалладан, тўй-маросимлардан олади. Ана шуни унутмаган ҳолда биз, ҳаммамиз — қаерда бўлмайлик, қайси касбда ишламайлик болалар тарбиясига эътиборни кучайтирайлик.

Огоҳликнинг бир кўриниши болалар дунёсида ана шулардан иборат бўлиши керак, деб ўйлайман.

Худойберди ТЎХТАБОЕВ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БАНК-МОЛИЯ АКАДЕМИЯСИГА 2004/2005 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 2 майдаги Фармонига мувофиқ, академия фаолиятининг асосий вазифалари ва йўналишлари халқаро банк ва молия ишларидаги энг янги ютуқларни ўқитиш йўли билан банк, молия ва солиқ ишлари бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлаш, банк-молия тизимидаги раҳбар кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш, мамлакатимизнинг молия-кредит ва солиқ тизимини ривожлантириш соҳасида фундаментал ва амалий тадқиқотларни амалга оширишдан иборатдир.

Академия Ўзбекистон Республикасининг иқтисодий ва ижтимоий-сиёсий ҳаётини ривожлантиришнинг замонавий талаблари ҳамда давлат таълим андозалари, жаҳон ва миллий банк-молия фани ва амалиёти ютуқларини ҳисобга олиб, ишлаб чиқилган режа ва дастурлар асосида ўқув ва таълим фаолиятини амалга оширади.

Академиядаги чет тилларни ўрганишнинг чуқурлаштирилган ўқув ва факультатив дастури тингловчиларнинг таълимни тугатганда чет тилларидан бирини амалда тўлиқ билишларини таъминлайди.

Ўқув жараёни, илмий ва амалий тадқиқотларни юксак даражада ташкил этиш ва олиб бориш учун етакчи халқаро молия институтлари ва жаҳон тижорат банкларининг маслаҳатчилари, экспертлари ва мутахассислари жалб этилади.

Академияда 4 та факультет фаолият кўрсатади:

а) банк иши факультети;
б) молия факультети;
в) солиқ иши факультети;
г) банк, молия ва солиқ раҳбар ходимларининг малакасини ошириш факультети.

Мутахассислар тайёрлаш, кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш кундузги таълим шаклида амалга оширилади.

Банк иши, молия ва солиқ иши факультетларида юқори малакали мутахассислар қуйидаги ихтисосликлар бўйича тайёрланади:

а) банк иши факультети:
- *пул муомаласи ва монетар сиёсат;*
- *инвестиция лойиҳаларини комплекс экспертиза қилиш ва молиялаштириш;*
- *банк менежменти, актив ва пассивларни бошқариш;*
- *халқаро молия бозорларидаги операциялар;*
- *банк аудити;*

б) молия факультети:
- *давлат молиясини бошқариш;*
- *қимматли қоғозлар ва фонд бозори;*
- *суғурта иши;*
- *молия аудити;*

в) солиқ иши факультети:
- *солиқлар ва солиққа тортиш.*

Факультетларга тингловчилар олий таълим муассасасини тугатгандан сўнг республика банк, молия ва солиқ муассасаларида камида икки йиллик иш стажига эга бўлган шахслардан саралаб олинади. Назарий ўқув курсини муваффақиятли тугатган тингловчилар Ўзбекистон Республикаси ва чет эллардаги етакчи банк, молия ва солиқ муассасаларига тажриба орттириш учун юбориладилар ва танланган ихтисослик бўйича магистр унвони олиш учун диссертация ҳимоя қиладилар.

Академиянинг ўқув дастурини муваффақиятли ўтаган битирувчиларга давлат намунасидаги магистр дипломи берилади.

Академиянинг малака ошириш факультетига тингловчилар банк-молия ва солиқ тизимининг амалиётчи раҳбар ходимларидан қабул қилинади. Ўқиш муддати 3 ойгача бўлиб, банк-молия ва солиқ ишлари бўйича асосий курсларни ўтиш, шунингдек, етакчи банк, молия ва солиқ муассасаларида тажриба орттириш ҳам шунга киради. Малака ошириш факультетини битирганларга белгиланган нусхадаги гувоҳнома берилади.

Академияда ўқишни муваффақиятли битирган тингловчилар орасидан республика банк, молия ва солиқ муассасаларида раҳбарлик лавозимларига тавсия этиш учун заҳира тузилади. Академияни юқори рейтинг кўрсаткичлари билан битирганлар молия, банк ва солиқ тизимлари учун бошқарув бўғини раҳбар кадрларини танлашда имтиёзли ҳуқуққа эга бўладилар.

ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ

1. Тингловчилар академияга қабул комиссияси томонидан қабул қилинади. Қабул комиссиясининг таркиби Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Марказий банк ва Ўзбекистон Банклар ассоциацияси билан келишилган ҳолда академия ректори томонидан тасдиқланади.

2. Академия белгиланган ўринлар меъёрига мувофиқ, банк иши факультетига 40 нафар, молия факультетига 40 нафар, солиқ факультетига 10 нафар тингловчи ва манфаатдор банклар, молия ва солиқ муассасалари ҳамда алоҳида шахслар билан тузилган шартномалар асосида 20 нафар тингловчи қабул қилади.

3. Ҳужжатлар **2004 йил 4 сентябргача** қабул қилинади. Қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилиши лозим:
- *банк, молия, солиқ муассасалари раҳбарларининг тавсияномаси;*
- *ариза (ихтисослик кўрсатилган ҳолда);*
- *олий маълумот ҳақидаги дипломнинг асл нусхаси ва баҳолар иловаси;*
- *кадрларни ҳисобга олиш шахсий варақаси;*
- *меҳнат дафтарчасидан кўчирма;*
- *086-шаклдаги тиббий маълумотнома;*
- *4x6 см. ўлчамли 6 дона рангли фотосурат.*

Паспорт ва ҳарбий хизматга муносабати тўғрисидаги ҳужжат бевосита кўрсатилади.

4. Академиянинг банк иши, молия ва солиқ иши факультетларига кирувчилар учун **2004 йил 2 сентябрдан 7 сентябргача** кириш имтиҳонлари юзасидан консультациялар уюштирилади.

5. Имтиҳон синовлари **2004 йил 9 сентябрдан 17 сентябргача** компьютер тестлари ва чет тилидан суҳбат орқали ўтказилади.

Тест синовлари муайян ихтисослик ва фанлар блоклари бўйича ўтказилади:

а) банк иши факультети учун:
- *иқтисодиёт назарияси, банк иши, пул муомаласи, халқаро валюта-кредит муносабатлари, бухгалтерия ҳисоби ва аудит, банк менежменти ва маркетинг, давлат ва ҳуқуқ асослари;*

б) молия факультети учун:
- *иқтисодиёт назарияси, молия ва кредит, молиявий менежмент, қимматли қоғозлар бозори ва биржа иши, бухгалтерия ҳисоби ва аудит, суғурта иши, давлат ва ҳуқуқ асослари;*

в) солиқ иши факультети учун:
- *иқтисодиёт назарияси, молия ва кредит, корхона хўжалик фаолиятининг таҳлили, солиқлар ва солиққа тортиш,бухгалтерия ҳисоби ва аудит, давлат ва ҳуқуқ асослари.*

Академияга кирувчилар демократик жамият қуриш назарияси ва амалиёти асослари бўйича тест синовларидан ҳамда чет тиллардан суҳбатдан ўтадилар. Тест ўзбек ёки рус тилларида ўтказилади.

6. Конкурс танлови академиянинг қабул комиссияси томонидан суҳбат ва рейтинг тизими бўйича тест синовлари натижалари асосида (ихтисослик йўналиши ва дарс ўтиш тиллари бўйича алоҳида) ўтказилади.

7. Белгиланган ўринлар меъёрига мувофиқ қабул қилинган тингловчиларнинг ўқиш даврида асосий иш жойларидаги ўртача иш ҳақлари сақлаб қолинади. Бошқа шаҳарлардан келганларнинг йўл ҳақлари, шунингдек, ётоқхона ҳақи йўлланма берган ташкилотлар зиммасига юкланади.

Тўлов асосида қабул қилинадиган тингловчилар ҳамда хорижий давлатлар вакиллари шартнома (битим) асосида ўқитилади. Шартнома (битим) тузиш шартлари, ўқиш учун тўлов ҳақининг миқдори ва муддатлари академиянинг қабул комиссияси томонидан Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Банклар ассоциацияси билан келишилган ҳолда белгиланади.

8. Қабул комиссиясининг қарори **2004 йил 25 сентябрдан** кечикмай эълон қилинади ва у тингловчилар ўқишга қабул қилинганлиги тўғрисида буйруқ чиқаришга асос бўлади.

9. Ўқиш 2004 йил 4 октябрдан бошланади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Ҳамидулла Орипов кўчаси, 16-уй.
Телефон: 68-66-84, факс: 68-25-21.
Веб-сайт: www.bfa.re.uz e-mail: bfanet@uzsci.net

Янги нашр

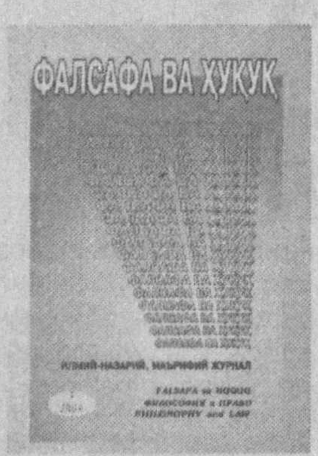

«Фалсафа ва ҳуқуқ»

илмий-назарий ва маърифий журнал

Мустақиллик байрами арафасида республикамизнинг маънавий ҳаётида янги нашр юзага келди. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси И.Мўминов номидаги Фалсафа ва ҳуқуқ институти ҳамда Ўзбекистон Файласуфлари миллий жамияти томонидан таъсис этилган «Фалсафа ва ҳуқуқ» журналининг илк сони босмадан чиқди. Ўзбекистоннинг миллий истиқлол ғоясини, ўзбек халқининг миллий тафаккурини умуминсоний қадриятлар даражасида шакллантириш, унинг тарихи, фалсафага бой маданий мероси, илм-фан ютуқларини кенг тарғиб қилишдек юксак вазифани ўз олдига қўйган ушбу нашрда мақолалар ўзбек, рус, инглиз тилларида босилган. Журналда «Фан ҳақида ўйлар», «Шарқ ва Ғарб», «Дунёқараш», «Тадқиқотлар олами», «Фан ва таълим» каби рукнлар остида илмий мақолалар берилган.

«Фалсафа ва ҳуқуқ»нинг илк сонида «Фалсафанинг бугунги истиқболи», «Ғоявий таъсир ва маънавий уйғониш» каби долзарб мавзулардаги мақолалар билан танишасиз. Жаҳон фалсафаси тарихидаги энг қадимий таълимотлардан бири – метафизика ҳақидаги хилма-хил фикрлар, унинг таълимот ва услуб сифатидаги хусусиятлари таҳлилини ўқийсиз. Шунингдек, институт илмий ходимлари томонидан олиб борилаётган тадқиқотлар ҳам кўпчиликни қизиқтириши табиий. Хуллас, таҳририят барчани ижодий ҳамкорликка чорлайди!

Ўз мухбиримиз.

Меҳр берсанг, меҳр кўрасан

— Опажон, я хочу домой!

Узоқдан югуриб келиб, тарбиячи опасига эркаланаётган сочлари сариқ, юзкўзидан беғуборлик балқиб турган болакайнинг сўзлари диққатимизни тортди.

— Болам, булар газетадан экан... Меҳмон.

Бола меҳрибонининг бағрига бошини қўйганча айб иш қилгандек нигоҳини ерга қадади.

— Саша ақлли, зийрак бола, — деди Дилафрўзхон фарзандини оқлаётган оналардай. — У ўз оиласи, уйи бўлишини истайди, холос. Эшикдан ким кириб келса, шу гапини такрорлайди... Уни чақалоқлигида дарвоза олдига ташлаб кетишган. Ҳеч кими йўқ. Ўзимиз исм қўйдик, Зайниддинов деб фамилия бердик...

Меҳр булоқ сувидек юракларни суғоради, дилларга нурафшонлик бахш этади. Яқинларимиздан ажраб қолсак ёхуд уларнинг бир оғиз ширин сўзига, муҳаббатига зор бўлсак, излаймиз ўша меҳрни!

Тошкентдаги 24-«Меҳрибонлик уйи»да бизни қарши олган Сашанинг сўзлари юрагимга аллақандай оғриқ солди. Балки бу адашган қиз хатосидир ёки виждон нелигини билмаган кимсанинг ножўя хатти-ҳаракатидир. Не бўлгандаям ўз ота-онаси, оиласи бўлишини орзу қилиб вояга етаётган норасиданинг гуноҳи нима? Нега у кимнингдир хатоси, бемаънилиги қурбони бўлиши керак?

Ҳозир мазкур «Меҳрибонлик уйи»да тарбияланаётган 129 нафар боладан атиги 10 фоизи ота-онасини йўқотганлар. Аксарияти ташлаб кетилган ё боқишга имконияти йўқ оилаларнинг фарзандлари. «Меҳрибонлик уйи»да яратилган шарт-шароит, кўрсатилаётган ғамхўрлик, тарбиячиларнинг қалб қўри билан эркалатишларию меҳру муҳаббати беқиёс. Масканда барча нарса муҳайё. Ўғил-қизларнинг ҳар жиҳатдан соғлом бўлиб улғайишига катта эътибор қаратилаётир. Бироқ ота-онасини соғинаётган Сашага таскин беришга журъатимиз етмади.

— Тарбияланаётган болаларни ўз фарзандларим қаторида кўраман, — дейди ўттиз йилдан буён болаларга меҳр улашаётган Насибахон Ҳасанова. — Ҳозир нафақада бўлсам ҳам, шулардан ажралолганим йўқ. «Меҳрибонлик уйи»да униб-ўсган ўғил-қизларимнинг яхши жойларда ишлаётганини, турмуш қуриб, фарзандли бўлганини эшитганимда беҳад суюнаман.

Яхшилик

Биз Насиба опани икки-уч қизчани ёнига олиб кир ювишни ўргатаётганида учратдик. Ҳамма ёқнинг саранжом-саришталиги, болаларнинг уст-бошлари озодалигини кўриб қувондик. Хона бурчагида турган музлатгичга кўзимиз тушиб, уни секин очиб кўрамиз: ҳўл мевалар, пишириқлар, шарбат турибди.

— 4-синфда ўқийман,— дейди ўзини Расул деб таништирган бола. — Синглим ҳам шу ерда. Бувим бизни кўргани келиб турадилар. Лекин адам билан опам қайтишларини, уларнинг ёнида бўлишни истайман.

— Нима, улар бирор жойга кетишганми?

— Ҳа, анча бўлди... Сафардан келмаяптилар.

— Бу ерда нима билан машғул бўласизлар?

— Ёз бўлгани учун ҳозир кўп ўртоқларимиз оромгоҳда. Биз «Ёшлик»ка бордик. Иккита гуруҳ билан футбол ўйнаб, мусобақа ғолиби бўлдик. Ана, қаранг, фахрий ёрлиқ ҳам олиб келдик, — дейди у деворда осилган ёрлиққа ишора қилиб.

— Катта бўлсанг ким бўлмоқчисан?

— Завод директори, ўшанда опамни машинада олиб юраман.

— Мен санъаткор бўлишни хоҳлайман, — дейди Собиржон эркаланиб.

— Яна нимани орзу қиласан?

— Онажоним касал бўлмасинлар, дейман. Шунда тез-тез келиб мендан хабар олиб турадилар.

Ангренлик Севара жавобни тўлдирган бўлади:

— Мен пулим кў-ўп бўлишини хоҳлайман.

— Нега?

— Болаларга совғалар бераман, онамга ҳам оламан...

Севара охирги сўзларини айтаркан, овози титраб кетди. Ёш бўлишига қарамай, фикрлари дадил, орзулари уммон уларнинг. Уларга разм солар эканман, жажжи қизчаларнинг қулоқларидаги бир хил зиракка кўзим тушди. Мавлуда исмли қиздан бу ҳақда сўраган бўлдим.

— Доно опамлар («Меҳрибонлик уйи» директорини айтяпти) ҳаммамизнинг қулоғимизга зирак тақиб қўйдилар.

57 қизу 72 ўғил болани бағрида авайлаб тарбиялаётган, оқ ювиб, оқ тараётган Доно Ворисовани учратолмадик. «Меҳрибонлик уйи» таъмирланаётганлиги боис баъзи юмушлар билан юрган экан. Унинг саъй-ҳаракати, эътибори туфайли болалар соғлом, маънавий баркамол бўлиб вояга етишаётганининг гувоҳи бўлдик. Тиббиёт хонасининг Солюкс, Дарсенвал, Паток, УЗД-1-01 Ф-М, Лазер каби физиотерапия аппаратлари билан жиҳозлангани, умумий овқатланиш хонасининг тоза ва тартиблилиги, компьютер хоналари...

— Баъзан сахий инсонлар болаларга совға-салом улашишади, — дея сўзида давом этади Дилафрўзхон опа. — «Совпластитал» акциядорлик жамияти болажонларга бўш вақтлари сермазмун ўтиши учун спорт майдончаси қуриб берди. «Бинго миллионер лото», Миллий ахборот агентлиги, «Фабрино» фирмаси бераётган ёрдамларни ҳам алоҳида айтиш лозим. Биз барча ҳомийларимиздан миннатдормиз.

Айтишларича, кимки боланинг бошини силаб, унга меҳр берса, бу энг катта одамийлик экан, у бир кун келиб ўзининг мевасини берар экан. Бола улғайгач, албатта яхшиликка яхшилик билан жавоб қайтариш пайига тушиши тайин.

Шукурки, инсон қадри унутилмас юртимизда бундай меҳрли кишилар истаганча топилади. Демак, оқибат абадий, меҳр-муҳаббат мангудир.

Шоира БОЙМУРОДОВА, «Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон - Кипр қўшма корхонаси
MEKSKORT INDUSTRIES

Тошкентдаги омбордан озиқ-овқат саноатида фойдаланиладиган ЭП-547 лаки билан қопланган ЭЖК А211 ва ЭЖР А211 русумли консерва идишлари ва шиша банкалар учун консерва қопқоқларини тайёрлашда ишлатиладиган

ОҚ ТУНУКАНИ сотади.

Шунингдек, ташкилотларга ўзининг ва буюртмачининг хомашёсидан оқ тунукани лак билан қоплаш бўйича хизмат кўрсатади.

Тўлов шакли — 100 фоиз пул ўтказиш йўли билан.

Телефон: 136-00-33. Факс: 136-12-21, Тошкент ш., «Мовароуннаҳр» кўчаси, 19-уй.

Товар сертификатланган.

"Lok Kolor Sintez" корхонасидан ЯНГИЛИК

ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНГИЗНИ ОҚИЛОНА ИШЛАТИНГ!

БИНОЛАРНИНГ ОЛД ТОМОНИ УЧУН СУВ БИЛАН АРАЛАШТИРИЛАДИГАН АЖОЙИБ МАТЕРИАЛЛАР КОМПЛЕКСИНИ ТАКЛИФ ЭТАМИЗ.

Корхона халқаро сифат совринига сазовор бўлган ва SPIнинг олтин медали билан тақдирланган.

«ПЕНЕТОН»
шимдиргичи силикатли пойдеворлар тешикчаларига чуқур кириб бориб, уларнинг уст қатламини пишиқ ва мустаҳкам қилади ҳамда сувни ўзига тортишини камайтиради.

Ранг-баранг «БИНОФАС» бўёғи бино олд томонини ҳимоялайди ва унга чирой беради.

«БИНОГРУНТ»
грунтовкаси бўёқнинг бетонга бўлган адгезиясини яхшилайди ва бўёқнинг сарфланишини камайтиради.

Товар сертификатланган.

Тўлов — пул ўтказиш йўли билан.

Манзил: Тошкент шаҳри, «Фарғона йўли» кўчаси, 13/22.

Телефонлар: (998 71) 191-47-41, 191-80-94, факс: (998 71) 191-74-63.
E-mail: lokcolor@rol.uz

Автомобилларни газ (метан) билан тўлдириш станциялари учун ускуналарни етказиб бериш имкониятига эгамиз.

Тўшакбоп пахта сотиб оламиз.

Тел./факс: (998-71) 144-15-71, 41-20-62.
E-mail: lirafeniks@mail.ru

Тошкент шаҳар Юнусобод туманидаги «Омадиёр коммуналчи» уй-жой мулкдорлари ширкати, ОКПО коди 18245676, тугатилади. Даъволар эълон чоп этилган кундан бошлаб 2 ой давомида қуйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани, О. Зокиров кўчаси, 8-«А» уй. Телефон: 112-28-43.

ТРАНСАЭРО АВИАКОМПАНИЯСИ

БИЗНЕС ВА ДАМ ОЛИШ УЧУН АВИАКОМПАНИЯ

МОСКВА

Бизнес класс тарифи эконом класс баҳосида, пенсионерлар,ёшлар ва оила тарифлари.

БУЮК БРИТАНИЯ

Лондон, Эдинбург, Манчестер — янги тарифлар.

ГЕРМАНИЯ ВА ФРАНЦИЯ

5 фоиз чегирма, талабалар учун йиллик тариф.

133-99-35, 133-76-38, 133-27-45.

«ТРУБНАЯ МЕТАЛЛУРГИЧЕСКАЯ КОМПАНИЯ» (Российская Федерация)

ОАО «УЗКОММУНМАШТАЪМИНОТ»

предлагает к реализации стальные трубы со склада в г.Ташкенте по нижеуказанным отпускным ценам.

Завод-изготовитель – «Северский трубный завод» (г.Полевской, Свердловская обл.)

Диаметры труб (мм)	Цена за 1 тонну (без НДС) сум. Цены действительны по 10.08.2004 г.
ТРУБЫ ВОДОГАЗОПРОВОДНЫЕ ГОСТ 3262-75:	
ДУ 15х2,8 мм	799000
ДУ 65х4,0 мм	790000
ДУ 80х3,5 мм	790000
ДУ 100х4,0-5,0 мм	790000
ТРУБЫ ЭЛЕКТРОСВАРНЫЕ ГОСТ 10704-91; 10705-80:	
76х3,5 мм	790000
89х4,0-5,0 мм	790000
108х3,5-5,0 мм	790000

Трубы водогазопроводные ГОСТ 3262-75, ДУ 15,20,25,32,40,50 мм поступят на склад в г.Ташкент после 20.08.2004 г.

Кроме того, под заказ поставляем металлические трубы любого диаметра и назначения с трубных заводов, входящих в состав «Трубной металлургической компании» (Россия):
- Волжский трубный завод (г.Волжский, Волгоградская область);
- Северский трубный завод (г.Полевской, Свердловская область);
- Синарский трубный завод (г.Каменск-Уральский, Свердловская область);
- Таганрогский металлургический завод (г.Таганрог, Ростовская область).

Контактные телефоны: 132-20-56, 134-05-75, 134-07-94, факс 132-20-56.
E-mail: uzkommashta@tkt.uz
Адрес: 700035, г.Ташкент, ул.Ниёзбек йули, 1, 7-й этаж, здание института «Узбеккоммуналлойиха».

Товар сертифицирован, услуги лицензированы.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди жамоаси Олий суд ходими Асрор Қодировга отаси **Ҳамроқул ҚОДИРОВ** ва акаси **Асқар ҚОДИРОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзбекэнерго» ДАК ва «Ўзэлектртармоқ» шўъба корхонаси жамоалари «Ўздавэнергоназорат» инспекцияси бошлиғи Ботир Тешабоевга ўғли **ЖАҲОНГИРнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти миллий кенгаши Самарқанд вилояти кенгаши раиси Мусурмон Мамадияровга онаси **КАРОМАТ аянинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Жаҳон спорти

Ҳужумкорлик — ғалаба манбаи..ми?

Машҳур футбол юлдузи Марко ван Бастен Голландия терма жамоасига мураббий этиб тайинланганиданоқ, «тўқ сариқлар» эндиликда фақат ҳужумкор футбол кўрсатишларини билдирди. Кеча 39 ёшли Марко ван Бастен ўз ёрдамчиси Жон вант Схип билан биргаликда тўрт йиллик шартномани имзолашди.

Бундан аввал «тўқ сариқлар»га мураббийлик қилган Дик Адвокаат терма жамоаси «ЕВРО — 2004»да ярим финалгача чиқишган эди.

Уильямс яна Тайсон билан беллашмоқчи

Британиялик боксчи Дэнни Уильямс Майк Тайсон билан яна бир

бор рингга чиқишга ҳозирлигини маълум қилди. У бундан бир неча кун аввал «Темир Майк»ни нокаут билан мағлубиятга учратган эди.

Уильямснинг бундай қарорга келишига кўпчилик унинг ғалабасини жиддий қабул қилмаётгани сабаб бўлди.

Ўтган шанба куни Луисвиллда икки боксчи ўртасидаги беллашувнинг тўртинчи раундида Уильямс Тайсонни нокаутга учратган эди. Буни Тайсоннинг менежери Шелли Финкель «Темир Майк» биринчи раундда тиззасидан жароҳат олгани туфайли содир бўлди, дея изоҳлади.

Зайниддин жароҳат олди

Франция терма жамоаси ярим ҳимоячиси Зайниддин Зидан Мадриднинг «Реал»

жамоаси таркибида Токионинг «Верди» клубига қарши ўртоқлик учрашувида чап оёғидан жароҳат олди. Шифокорлар унинг муолажа курсини ўташи зарурлигини таъкидлашаётир.

Қироллик клуби яқин кунлар ичида еврокубок баҳсларининг учинчи саралаш босқичида «ВИТ-Жоржия» — «Висла» ғолиби билан майдонга чиқиши керак. Мутахассислар Зидан ана шу ўйингача соғлиғини тўлиқ тиклай олмаслиги мумкинлигини айтишмоқда.

Халқ сўзи
Народное слово

Бош муҳаррир Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), П. Дюгай, Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Кучеренко (масъул котиб — «Народное слово»), М. Миралимов, С. Муҳиддинов, Ш. Ризаев, А. Саидов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), М. Сафаров, И. Ўтбосаров, А. Ҳайдаров, Ў. Ҳошимов.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 001-рақам билан рўйхатга олинган. Буюртма Г — 968. 22129 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшед Тоғаев ва Баҳодир Файзиев томонидан саҳифаланди.

Таҳририятга ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
[Т]-Тижорат материали

● МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Каримов.
Навбатчи — С. Донийёров.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

ТЕЛЕФОНЛАР: *Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 133-52-55; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.*

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎзА якуни — 21.30 Топширилди — 23.20 2345